

Pers en Voorlichting

Hof van Justitie van de Europese Unie

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 197/18

Luxemburg, 13 december 2018

Conclusie van de advocaat-generaal in zaak C-299/17
VG Media Gesellschaft zur Verwertung der Urheber- und
Leistungsschutzrechte von Medienunternehmen mbH / Google LLC,
rechtsopvolgster van Google Inc.

Advocaat-generaal Hogan stelt het Hof voor te oordelen dat de nieuwe Duitse regels die zoekmachines verbieden om zonder voorafgaande toestemming van de uitgever fragmenten van persproducten aan te bieden, niet mogen worden toegepast

Deze regels hadden aan de Commissie moeten worden meegedeeld, aangezien zij een technisch voorschrift vormen dat specifiek betrekking heeft op een bepaalde dienst van de informatiemaatschappij, namelijk het verstrekken van persproducten door het gebruik van internetzoekmachines

In 2013 heeft Duitsland een naburig recht van het auteursrecht ingevoerd voor uitgevers van perspublicaties, zonder de ontwerpwetgeving aan de Commissie mee te delen. In de nieuwe bepalingen wordt vastgesteld dat commerciële exploitanten van een internetzoekmachine (en commerciële dienstenaanbieders die content bewerken) – anders dan andere gebruikers, waaronder commerciële gebruikers – zonder passende toestemming geen fragmenten – behalve losse woorden of zeer korte tekstfragmenten – van bepaalde content in de vorm van tekst, afbeeldingen of video verstrekt door uitgevers van perspublicaties mogen aanbieden.

VG Media is een Duitse organisatie voor collectief beheer die auteursrechten en naburige rechten in naam van, onder andere, uitgevers van perspublicaties beheert. VG Media heeft namens haar leden een schadevordering tegen Google ingesteld bij het Landgericht Berlin (rechter in eerste aanleg van Berlijn) met betrekking tot het gebruik dat Google¹ sinds 1 augustus 2013 maakt van tekstfragmenten, afbeeldingen en video's uit door leden van VG Media geproduceerde pers- en mediacontent, zonder daarvoor een vergoeding te betalen.

Volgens de rechter in eerste aanleg van Berlijn is de vordering van VG Media – althans ten dele – gegrond, en **hangt de uitkomst van het bij hem aanhangige geding dus af van de vraag of de nieuwe Duitse regels zouden kunnen worden beschouwd als een technisch voorschrift dat specifiek betrekking heeft op een bepaalde dienst van de informatiemaatschappij en dus overeenkomstig richtlijn 98/34² aan de Commissie moest worden meegedeeld om toepasselijk te zijn.** Hij verzoekt het Hof van Justitie bijgevolg om de richtlijn in dit opzicht uit te leggen.

In zijn conclusie van vandaag stelt advocaat-generaal Gerard Hogan dat de betrokken nieuwe Duitse bepalingen met betrekking tot het naburige recht voor uitgevers van perspublicaties een technisch voorschrift zijn in de zin van richtlijn 98/34.

Deze bepalingen kunnen niet eenvoudigweg worden beschouwd als het equivalent van een voorwaarde die de uitoefening van een economische activiteit regelt, zoals een vereiste van voorafgaande toestemming. In de praktijk leiden zij ertoe toe dat het aanbieden van de dienst kan

¹ Via de zoekmachine Google search onder de domeinnamen www.google.de en www.google.com en de dienst Google Nieuws, die in Duitsland apart toegankelijk is via news.google.de of news.google.com.

² Richtlijn 98/34/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 juni 1998 betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften en regels betreffende diensten van de informatiemaatschappij (PB 1998, L 204, blz. 37), zoals gewijzigd bij richtlijn 2006/96/EG van de Raad van 20 november 2006 tot aanpassing van een aantal richtlijnen op het gebied van vrij verkeer van goederen in verband met de toetreding van Bulgarije en Roemenië (PB 2006, L 363, blz. 81).

stuiten op een verbod dat op verzoek van de uitgever van kranten of tijdschriften wordt uitgevaardigd, of aanleiding kan geven tot een geldvordering van deze laatste. Het klopt natuurlijk dat de exploitant van een zoekmachine gebruik kan maken van de uitzondering op het auteursrecht, maar alleen indien de publicatie beperkt is tot enkele woorden of een zeer kort tekstfragment.

De advocaat-generaal is verder van mening dat de betrokken Duitse regels specifiek betrekking hebben op diensten van de informatiemaatschappij.

Het hoofddoel ervan bestaat erin de impact van internetzoekmachines aan te pakken, aangezien mediacontent meer en meer online wordt gelezen en geraadpleegd, en een speciale regeling inzake auteursrecht vast te stellen voor het aanbieden van onlinediensten met betrekking tot persproducten door de exploitanten van deze zoekmachines.

Advocaat-generaal Hogan accepteert dat de betrokken wetgeving werd vastgesteld om de intellectuele-eigendomsrechten van uitgevers van perspublicaties te versterken en, bij uitbreiding, zowel de mediadiversiteit als de persvrijheid te bevorderen. De alomtegenwoordigheid van het internet en de brede toegang tot personal computers en smartphones hebben ertoe geleid dat tot dusver lang gevestigde consumentenpraktijken met betrekking tot de consumptie van mediaproducten – niet in het minst de eigenlijke aankoop van kranten – in de loop van een halve generatie drastisch zijn veranderd.

De wetgevers in elk van de lidstaten waren derhalve in beginsel gerechtigd om in te spelen op dat veranderende consumentengedrag. Een vrije en vitale pers is van levensbelang voor de democratie, die de grondslag van de Unie en haar lidstaten vormt. Het is onrealistisch te rekenen op kwalitatief hoogstaande en gevarieerde journalistiek die voldoet aan de hoogste normen van media-ethiek en waarheidsgetrouwheid, indien kranten en andere media geen duurzame inkomstenstroom genieten. Het zou dom en naïef zijn niet te erkennen dat het traditionele commerciële model van kranten in de hele Unie – verkoop en reclame – de voorbije 20 jaar is ondermijnd doordat consumenten kranten online lezen, een praktijk die op haar beurt in de hand is gewerkt door de komst van krachtige zoekmachines zoals die van Google.

Dat betekent echter allemaal niet dat lidstaten het recht hebben de kennisgevingsvereisten van richtlijn 98/34 naast zich neer te leggen. Evenmin betekent het feit dat de richtlijn vereist dat een dergelijk wetsvoorstel wordt meegedeeld, op zich dat de ontwerpwet noodzakelijkerwijs tekortschiet of vatbaar is voor kritiek vanuit het standpunt van de interne markt. **Het doel van de richtlijn is daarentegen dat de Commissie (en, bij uitbreiding, de andere lidstaten) op de hoogte zijn van het voorstel en in een vroeg stadium de mogelijke gevolgen voor de werking van de interne markt kunnen onderzoeken.**

De advocaat-generaal stelt het Hof bijgevolg voor te oordelen dat nationale bepalingen als die welke aan de orde zijn, waarbij het uitsluitend commerciële exploitanten van zoekmachines en commerciële dienstenaanbieders die content bewerken, maar niet andere – eveneens commerciële – gebruikers, wordt verboden om persproducten of delen hiervan (met uitzondering van losse woorden en zeer korte tekstfragmenten) ter beschikking van het publiek te stellen, regels vormen die specifiek betrekking hebben op diensten van de informatiemaatschappij. Voorts vormen nationale bepalingen zoals die welke aan de orde zijn een technisch voorschrift, waarvoor de kennisgevingsplicht krachtens deze richtlijn geldt.

Bijgevolg kunnen bij gebreke van mededeling van deze nationale bepalingen aan de Commissie, deze nieuwe Duitse auteursrechtelijke regels niet worden toegepast door de Duitse rechtbanken.

De rechters van het Hof beginnen vandaag met de beraadslagingen over het arrest, dat op een latere datum zal worden gewezen.

NOTA BENE: De conclusie van de advocaat-generaal bindt het Hof van Justitie niet. De advocaten-generaal hebben tot taak, in volledige onafhankelijkheid het Hof een juridische oplossing te bieden voor het concrete geschil.

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) wordt gepubliceerd op de website CURIA op de dag waarop de conclusie wordt genomen.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170